

Miksi tuulivoimaa ja muuta uusiutuvaa energiaa vielä tuetaan?

TUULIVOIMAN TUOTTAMISEN kustannukset ovat laskeneet ja laskevat yhä edelleen nopeasti. Useiden selvitysten mukaan tuulivoima on halvin tapa lisätä sähköntuotantokapasiteettia. Samaan aikaan paine ilmastonlämpenemisen rajoittamiseksi kasvaa – tarvitaan nopeasti muutoksia tapaan, jolla kuluttamamme sähkö ja muu energia tuotetaan. Valtion tuki on ollut oleellinen tapa varmistaa Suomelle asetettujen uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttaminen ja tuotantokapasiteetin kasvu Suomessa, mikä valtion täytyy tarvittaessa varmistaa myös jatkossa.

SUOMESSA ON tänä vuonna kuultu urauurtavia uutisia siitä, että tuulivoimainvestointeja on tehty ilman valtion tukea. Polttoaineettomana tuotantomuotona tuulivoimatuotannon muuttuvat kustannukset ovat pienet, ja tuulivoiman tuotantokustannuksesta suuri osa onkin rahoituskustannuksia. Rahoittaja arvioi antamansa lainan takaisinmaksuun liittyviä riskejä: mitä vähemmän riskiä investoinnissa on, sitä halvemmillä kustannuksilla rahoittaja antaa lainaa. Suomalaisen sähkömarkkinan erikoisuus, mankala-yhtiömalli, mahdollistaa sen, että jotkin yhtiöt voivat saada investointeihinsa omistajarakenteensa vuoksi tavallista edullisempaa rahoitusta, mikä mahdollistaa investoinnit.

TOINEN TAPA pienentää rahoituksen kustannuksia on solmia pitkäaikainen sähkönostosopimus eli PPA (power purchase agreement). Hyvin valmisteltu sopimus vakavaraisen suuren sähkökäyttäjän ja tuulivoiman tuottajan välillä lisää rahoittajan luottamusta investointia kohtaan ja madaltaa siten rahoituskustannuksia. Kolmas vaihtoehto on, että joku suuri sähkökäyttäjä ostaa tuulipuiston omaan käyttöönsä, kuten esimerkiksi IKEA on toiminut.

TUULIVOIMAA SIIS rakentuu jonkin verran yritysten toimesta markkinaehtoisesti eli ilman valtion tukea. Tarve puhtaalle uusiutuvalla energialla on kuitenkin suuri ilmastokysymysten vuoksi ja myös siksi, että Suomi ei ole sähkön suhteen omavarainen: meille tuodaan ulkomailta reilusti yli viidennes kuluttamastamme sähköstä. Lisäksi sähkön käyttö tulee kasvamaan yhteiskunnan sähköistymisen myötä, sillä jatkossa esimerkiksi liikenteen käyttövoimana tulee olemaan entistä useammin sähkö. Valtion täytyykin tarvittaessa tukitoimin varmistaa, että uusiutuvaa energiaa rakennetaan riittävän paljon ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisesti merituulivoima tarvitsee vielä jonkin aikaa tukea, koska teknologia ei ole yhtä vakiintunutta kuin maatuulivoimassa – mutta myös merituulivoimaan liittyy suuren sähköntuotantopotentiaalinsa lisäksi paljon teknologiaviennin potentiaalia.

VUONNA 2018 käytävä uusiutuvan energian huutokauppa varmistaa rahoituksen edullisuuden ja siten investointien mahdollistumisen pienelle määrälle uusiutuvan energian hankkeita. Eri tuotantomuotojen hankkeet kilpailevat keskenään tuesta, ja vain tuotantokustannuksiltaan kaikkein edullisimmat hankkeet saavat tukea. Tukea voi hakea rakentamisvalmiille aurinkovoima-, tuulivoima-, aaltovoima- ja biokaasuhankkeelle sekä hankkeille, joissa tuotetaan biomassalla sähköä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksissa eli CHP-laitoksissa. Monet maat Euroopassa, kuten Ruotsi ja Saksa, ovat sitoutuneet voimakkaaseen uusiutuvan energian lisärakentamiseen ja pyrkivät tavoitteisiinsa taloudellisten kannustimien avulla.

